

BÖLÜM 17

**ODA ONUR
KURULU
ÇALIŞMALARI**

BÖLÜM 17. ODA ONUR KURULU ÇALIŞMALARI

Geçmiş dönemlerden bugüne dosya ve toplantı sayılarına bakıldığında Onur Kurulu yoğunluğun aritmetik olarak arttığı görülmektedir. 47. Çalışma Dönemi Onur Kurulu'nun bir önceki dönemdeki dosya sayılarına göre çalışma yükü artmıştır.

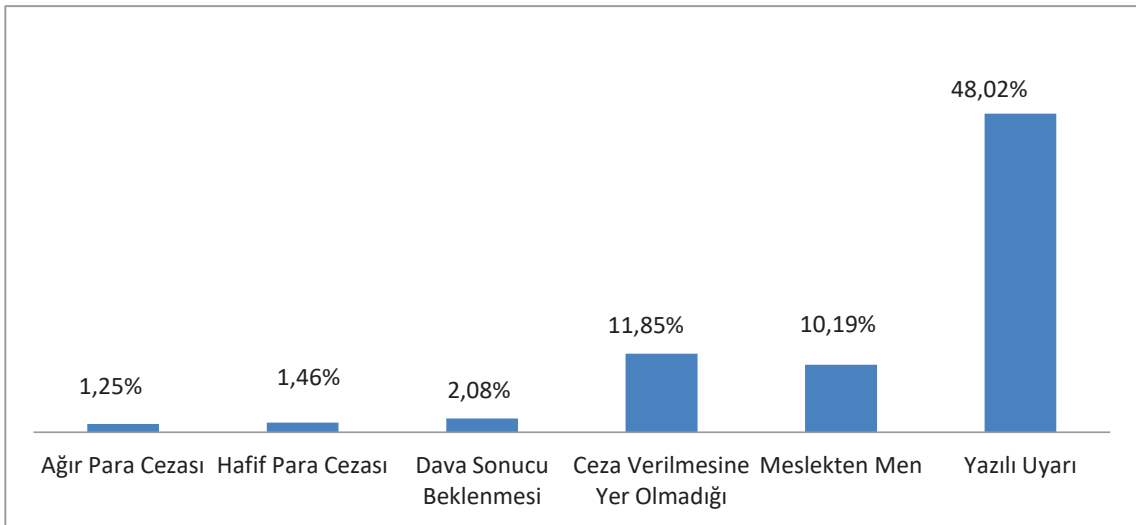
Dosyaların büyük bir kısmı son dönemlerde olduğu gibi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yapı denetim süreçlerindeki usulsüzlüklerden dolayı Odamıza yaptığı bildirim nedeniyle başlatılan soruşturma sonucu oluşturulan dosyalardır. Bakanlığın, meslek alanlarını ayırt etmeden verdiği cezalar ve dolayısı ile Odamıza yaptığı bildirimler, Kurulun üstlendiği sorumluluğu gereği çalışmalarını daha da artırmaktadır. Bir önceki dönem, "2015 yılı sonuna doğru yapı denetim yönetmeliğinde yapılan değişikliğin, Bakanlıkça uygulanması sonucunda, önümüzdeki dönemlerde dosya sayısının azalacağı" şeklinde bir değerlendirme yapılmış ise de dosya sayılarının azalmaması Bakanlığın yönetmeliğinde yaptığı değişikliklerin uygulamada sorunları çözmediğinin bir kanıtıdır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bildirimlerinin yanı sıra, TMMOB MMO SMM Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği kapsamında, ürettiği projeleri mesleki denetimden geçirmeyen yetkili SMM'ler hakkında Şubelerin

bildirimi ile başlatılan soruşturma dosyaları da yoğunluğun artmasının bir diğer nedenidir. Bilindiği üzere, iktidarın geçen dönemdeki saldırılarından biri de Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği'nde değişiklik yaparak, mesleki denetimi ortadan kaldırmak olmuştur. Ancak Şubelerin süreci takip etmesi ve yönetmeliklerimizi uygulama kararlılıkları sonucu mesleki denetim uygulaması sürdürülmektedir. Dolayısı ile bu durum Oda yönetmeliği yerine Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği'ne uymayı tercih eden Üyeler hakkında soruşturma açılmasına neden olmuştur.

Tüm bu değerlendirmeler, Oda Onur Kurulu oluşturulurken üyelerin Kurula yeteri kadar zaman ayırayabilecek, üzerine düşen tüm yükümlülükleri yerine getirebilecek, dolayısıyla Kurulun çalışmasını kolaylaştıracak, dosyaları değerlendirmesi için gereken bilgi ve deneyime sahip meslektaşlarımız arasından seçilmesinin Kurulun işleyişi açısından gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Onur Kurulumuz, asıl yedek tüm üyelerin katılımıyla 24 toplantıda 1902 oturum gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda, Onur Kuruluna sevk edilen 481 dosyadan 467'ü için karar üretilmiş, süre yetersizliği nedeni ile 14 dosyanın değerlendirilmesi bir sonraki döneme bırakılmıştır. Karar üretilen 467 dosyadan, 49 Oda üyesine süreli meslekten men, 231

Grafik 17.1 Onur Kuruluna Verilen Dosyalara Göre Üyelere Verilen Kararların Dağılımı

Oda üyesine yazılı uyarı, 6 Oda üyesine ağır para cezası verilmiş, 7 Oda üyesine hafif para cezası verilmiş, 57 Oda üyesine ceza verilmemiş, 10 dosya için devam eden yargı süreci eklenilmektedir. Onur Kuruluna gelen dosyalar içeriklerine göre aşağıdaki ana başlıklar altında toplanabilir.

- Yapı Denetimi uygulamalarında yaşanan usulsüzlükler
- SMM Yönetmeliği kapsamında yürütülen çalışmalar-daki usulsüzlükler
- Diğer konular

Bu çalışma döneminde Onur Kurulumuzca değerlendirilen dosyalarla ilgili bilgiler verilmiştir. Onur Kurulumuzca değerlendirilen dosyaların Şubelere göre dağılımı ve Şubelere kayıtlı üye sayılarıyla ilgili bilgiler Grafik 18.1'de verilmiştir.

Değerlendirme Görüş ve Öneriler

İktidarın süregelen, Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak örgütlülüğümüzü ortadan kaldırmak ve sonucunda kendine bağlı kurumlar haline getirme çabası, geçtiğimiz dönemde de devam etmiştir. Referandum ve KHK'ler bir önceki döneme damgasını vurmuş, OHAL ve KHK'ler ile ülke yönetilmeye başlanmış olup önümüzdeki dönemde de bunun süreceği örlmektedir. Seçimler ve sonrasında ülkenin yangın yerine dönmesi sebebiyle azalmış gibi görünse de önümüzdeki dönem daha da artacağı açıktır. Şüphesiz ki Odamız her şeye rağmen, ülkenin ve halkın yanında olacak, mesleğimizin bilimsel teknik gerekleri doğrultusundaki çalışmalarını sürdürecektir, hep olduğu gibi tüm rant politikalarına karşı çıkacaktır. Ancak bunca çabaya rağmen, uygulamaya konulan yasa ve yönetmeliklere müdahale şansız olmamaktadır. Yasa ve yönetmeliklerin hazırlık sürecinde, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşleri alınmadan hazırlanması, denetimin ve yaptırımın olmadığı bir ortam yaratmış ve bu durum da Onur Kurulu süreçlerine yansımıştır. Bir yandan Birliğimizin ve Odamızın etkinliğini azaltarak ortadan kaldırma çabası sürerken, diğer yandan Bakanlığın üyelerimizi disiplin cezası ile cezalandırılmasını istemesi de bir ironidir.

İktidarların, Odamızın tüm karşı çıkışına rağmen uygulamaya koyduğu ve devam ettirdiği, yapı denetimi hakkındaki kanun ve yönetmelikler, uygulamaya başlandığı 2001 yılından bu yana, yapılan değişikliklere rağmen kamusal hizmet verilmesine yönelik düzenlemelerden halen çok uzaktadır. Özetle; sürecin bileşenleri olan Bakanlık ve Belediyelerin yanlış uygulamaları ve yapı denetim şirketlerinin maddi

kaygısı ile birlikte, kamusal bir denetim olması gereken bu süreç tamamıyla ticarileşmiş, bu durum sistemin giderek tıkanmasına eden olmuştur. Mevcut uygulamaların öncelikle yapı denetim şirketlerinde çalışan mimar ve mühendisleri etkilediği, bunun doğal bir yansıması olarak da, Odamız ve ilgili diğer Odaların Onur Kurulu süreçlerini etkilediği görülmektedir.

Kurulumuz, bu dönem ve önceki dönemlerde Onur Kurulları tarafından incelenen ve değerlendirilen dosyalardan edindiği, sonuçlar çıkardığı, Oda'nın ilgili ortamlarında dile getirdiği daha önceki çalışma dönemlerinde de ifade edilen aşğıda yazılı konuların Genel Kurul sürecinde de tartışılarak gerekli düzenlemeler yapılmasını önemsemektedir.

- Meslek etiğine uymama, Oda örgütlülüğü içerisinde yer alan organları temsil eden bireyler arasında da az da olsa görülmektedir. Bu durum meslek uygulamalarını toplumun gelişim ve refahı için kullanmayı öngören ve kamusal denetimiyle bu anlayışı hayata geçirmeye çalışan Odamızın toplum nezdinde bugüne kadar oluşturduğu olumlu itibarı zedeleyebilmektedir.
- Bazı Oda birimlerinden Onur Kuruluna yansıyan dosya bulunmamakta veya çok az olmaktadır. Bu durum söz konusu birimlerde, meslek etiğine aykırı davranışların çok yaygın olmadığı kanısını yaratmaktadır. Oysa Onur Kurulu deneyimi, dosya incelemelerinden meslek etiğiyle bağdaşmayan bazı davranışların, tüm örgüt birimlerinin faaliyet alanlarında yapıldığını ortaya koymaktadır.
- TMMOB Kanunu ve TMMOB Disiplin Yönetmeliği'ndeki yaptırımlarla ilgili tanımlar ve öngörülen ceza süreleri yaşanan problemler konusunda yetersiz kalabilmektedir. Bu konuda kanun değişikliği gerektiği göz önüne alındığında, hem öz denetim hem de meslek alanlarında kamusal denetim daha da bir önem kazanmaktadır. Yönetmeliklerde yapılabilecek değişikliklerde bu hususlar da göz önünde bulundurulmalıdır.
- Serbest çalışan meslektaşlarımızla ilgili kurumsal yapımızda; Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) hizmetlerini düzenleyen yönetmeliklerin, değişen yasal mevzuat çerçevesinde günümüz koşullarına göre yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi gerekmektedir. Üyelerimiz, Oda Merkezi koordinasyonunda Şubeleri tarafından yönetmelikler konusunda eğitimden geçi-

- rilmeli ve çalışma süreci içerisinde de bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.
- Onur Kurulu süreçlerinde Disiplin cezası almış SMM olarak faaliyet gösteren firmalar öncelikli olmak üzere tüm SMM ve SMMH bürolarının alanda gösterdikleri faaliyetlerin ilgili Şubelerce daha sık denetlenmesi, izlenmesi, yapılan denetimlerin belge altına alınması önem arz etmektedir.
  - Tüm Oda birimlerimizin yönetimlerinde yürütme sorumluluğu taşıyan yöneticilerimiz ve birim sorumluluğu taşıyan (Şube Müdürü vb.) çalışanlarımızın, TMMOB Kanunu, Oda yönetmeliklerini özümsemiş olmaları, bunun için hizmet içi eğitime tabi tutulmalarının gerekliliği değerlendirilmiştir.
  - Onur Kurulu gündeminde yer alan dosya içeriklerinden elde edilen bulgular çerçevesinde; SMM Yönetmeliği ilgili hükümlerince gerçekleştirilmesi gereken mesleki denetim işleminde aksamalar, farklı uygulamalar olduğu anlaşılmaktadır. Oda örgütlülüğü genelinde gerek öz denetim ve gerekse kamusal denetimlerde davranış bütünlüğü ve bilgi paylaşımı eksikliğinin gözlemlendiği, benzeri durumların TMMOB'nin diğer Odalarında da yaşandığı görülmektedir. Bunların düzenlenmesi için aşağıda belirtilen tedbirler alınmalıdır:
    - ▶ Denetim faaliyetleri, önerimiz çerçevesinde düzenlenen SMM ve yönetmeliklerdeki ilgili hükümlerce gerçekleştirilmelidir.
    - ▶ Şube ve temsilciliklerde denetim uygulamalarında farklılıklar olmamalıdır.
    - ▶ Mesleki denetim uygulamalarında çalışan teknik görevlilere uygulamadaki farklılıkların ortadan kaldırılması ve tek tip uygulama içinde olunmasının sağlanması için düzenli olarak hizmet içi eğitimi verilmelidir.
    - ▶ Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzlukların raporlanması için ortak bir format belirlenmeli ve bu husus hizmet içi eğitim programına dâhil edilmelidir.
    - ▶ Odalarda mesleki denetimin gerektiği gibi uygulanarak üyelerin haksız rekabetten ve kamunun hatalı uygulamalardan korunması anlayışının özümsemişi gerekmektedir.
  - Onur Kuruluna gelen dosyalarda görülen soruşturma usullerindeki aksaklıklar ve belge eksikliği Onur Kurulu çalışmalarının aksamasına neden olmaktadır.
    - ▶ Yapılan bildirimlerde bildirim konusu suçlamanın açıklıkla belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca suçlama ile ilgili bilgi ve belgelerde bildirimde yer almalıdır. Özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan bildirimlerde eksik bilgiler yer almaktadır. Eğer bildirimdeki bilgiler yeterli değilse, soruşturmacı mutlaka bildirimde esas teşkil eden "Teknik İnceleme Raporu" ve eklerini Bakanlık, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden isteyerek dosyaya eklemelidir.
    - ▶ Yine aynı şekilde Kurumlardan, (İlgili İl, İlçe veya Belde Belediyeleri, Organize Sanayi Siteleri vb.) Bakanlık tarafından Oda'ya yazılan yazının tarih ve sayısı ilgi tutularak, konu ile ilgili tüm bilgi ve belgeler istenmeli, cevap verilmediği durumlarda ısrarcı olunmalıdır. Dosyanın tamamlandığından ancak, bilgi ve belgeler üzerinden kesin kanaat oluşturulabilen durumlarda söz edilebilir.
    - ▶ Soruşturmacı; hakkında soruşturma açılan kişiye soruşturma konusu ile ilgili tüm detayları vererek, suçlamayı, dosyada söz edilen tüm ayrıntıların kapsayacak şekilde yazılı olarak bildirmelidir.
    - ▶ Savunma, soruşturmacı tarafından sorulan tüm soruları kapsayacak ve suçlama konusu eylem ile ilgili tüm detayları açıklığa kavuşturacak nitelikte olmalıdır. Eğer üyeye ulaşılmıyorsa, ulaşmanın tüm yolları denenmeli ve bulunmalıdır. Savunma alınmamış bir dosya tamamlanmış olarak kabul edilmemelidir. Ayrıca savunma ile birlikte üyeden konu ile ilgili ulaşılabildiği tüm belgeleri getirmesi istenmelidir.
    - ▶ Soruşturmacı dosya ile ilgili bulabileceği tüm belgelere ulaşmalı, gerekli kişilerle görüşmeli ve bunları dosyaya aktarmalıdır.
    - ▶ Dosya tüm bilgi ve belgeleriyle, kanaat oluşturulacak düzeyde, eksiksiz olarak tamamlandığında, soruşturmacı üyenin kusurlu olup olmadığı ile ilgili kanaatini mutlaka belirtmelidir.
    - ▶ Soruşturma dosyasının hazırlanma süreci ile ilgili

Oda Merkezi'nde dosyaları hazırlayan arkadaşlarımıza bilgilendirme toplantısı yapılmalıdır.

Dolayısıyla, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştırması yanı sıra daha sağlıklı kararların alınmasını Soruşturmacıların temin açısından rapor hazırlama konusunda mutlaka bir ön bilgilendirmeye tabi tutularak hazırlanan raporların kolay anlaşılabilir, gerekli tüm belge ve bilgileri içerir durumda olmasını sağlayacak çalışmanın gerçekleşmesi sağlanmalıdır.

- Oda Onur Kurulu kararlarının meslek etiğine uyulmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Tüm kurul üyeleri bu çalışmalarını yürütürken, sürece katkı koyan, Onur Kurulu çalışmalarını kolaylaştıran, Oda Yönetim Kuruluna, Oda Denetleme Kuruluna, Oda Organlarında görev yapan tüm meslektaşlarımıza, Oda Hukuk birimimize, Şubelerimizdeki Soruşturmacılarımıza ve Oda çalışanlarına teşekkür eder, bir sonraki dönemde görev alacak Onur Kurulu üyelerimize kolaylıklar dileriz.

47. Dönem Oda Onur Kurulu Toplantıları

47. Dönem Oda Onur Kurulu, Genel Kurul sonrası geçen süre içerisinde Asıl ve Yedek tüm üyelerin katılımı ile 23 toplantı, 1856 oturum gerçekleştirmiş, kurula gelen 481 adet dosya görüşülmüş ve 467 adet karar alınmıştır. Bu toplantılarda, ceza olasılığı olan üyelere mutlaka sözlü savunma hakları kullandırılmak üzere çağrılama yapılmış, görüşlerine başvurulmuştur. Toplantı tarihleri ve görüşülen dosya sayıları tabloda yer almaktadır.

	Toplantı Tarihi	Dosya / Karar
1	14 Nisan 2018	56
2	12 Mayıs 2018	56
3	9 Haziran 2018	71
4	14 Temmuz 2018	87
5	11 Ağustos 2018	105
6	8 Eylül 2018	102
7	29 Eylül 2018	91
8	3 Kasım 2018	93
9	8 Aralık 2018	115
10	12 Ocak 2019	96
11	8 Şubat 2019	121
12	9 Mart 2019	143
13	13 Nisan 2019	136
14	11 Mayıs 2019	95
15	15 Haziran 2019	52
16	13 Temmuz 2019	39
17	24 Ağustos 2019	89
18	21 Eylül 2019	92
19	19 Ekim 2019	81
20	23 Kasım 2019	38
21	28 Aralık 2019	40
22	25 Ocak 2020	31
23	29 Şubat 2020	27
24	25 Temmuz 2020	46
	Toplam	1902

ODA ONUR KURULU

ASIL ÜYELER

İBRAHİM MART (24.04.2018 tarihine kadar)

İBRAHİM SEMİH OKTAY

BAŞAR KÜÇÜKPARMAK

ZAFER GÜZEY

ÜNAL ÖZMURAL (19.02.2019 tarihine kadar)

MEHMET SELÇUK GÖNDERMEZ (24.04.2018 tarihinden itibaren)

NERGİZ BİLGİN (19.02.2019 tarihinden itibaren)

YEDEK ÜYELER

MEHMET SELÇUK GÖNDERMEZ

(24.04.2018 tarihine kadar)

NERGİZ BİLGİN (19.02.2019 tarihine kadar)

RIZA ERHAN KUTLU

GAFUR ONUR

NACİ ERÇOLAK